

3.)
IDYLLION.
HALIEVTICVM.

ILLVSTRISSIMO.

A C.

REVERENDISSIMO.

DOMINO.

IOANNI. SZILI.

DE.

FELSO-SZOPOR.

SABARIENSI. EPISCOPO.

INAVGVATO.

A B.

RHETORICA. IAVRINENSI.
DICATVM.

ANNO. CID ID CCLXXVII.

TYPIS Gregorii Ioannis Streibig, privil. Reg. Episc. & Civici
Typographi.

Aggredere, o magnos, aderit iam tempus, honores.

VIRG. Eclog. IV.

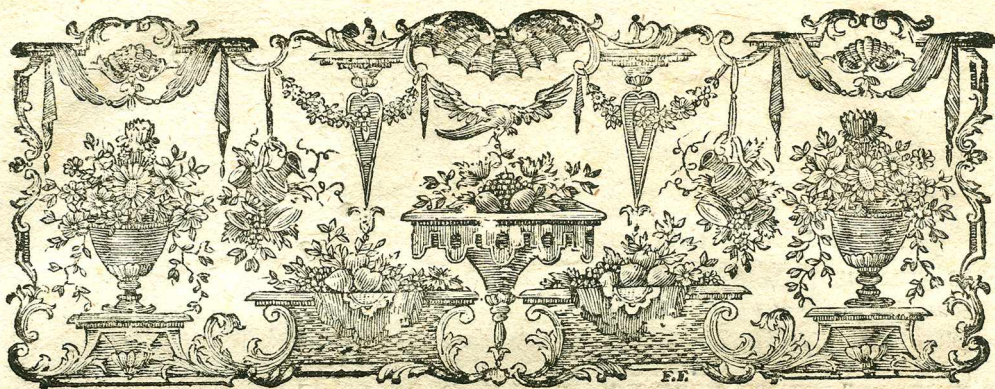

KNY-18-

00763

Mirabar, nuper dum litōra nota pererro,
 Piscosofque finus agili percurro phaselo,
 Quid festis adeo clangoribus omne replet
 Litus aquis afueta cohors pennata, quid vdae
 Sic laetum streperent fulices, mergique, cygnique:
 Ecquid squamigeri glauco sub marmore ciues
 Sic exultarent, dum hi flumina remige cauda
 Summa secant, pars in vacuum micat aera saltu,
 Insolitos ducendo choros pars gaudia produunt.

IPse his prodigiis, vitreae rex caerulus vndae,
Ister perculsus, placidis sublime fluentis
Extulerat caput, et gentis dum gaudia cernit,
Murmure fatidico Diuus sic pauca profatur:
Vt me septenis Thetis haurit Thracia ripis,
Et peragro medium distincto flumine pontum,
Sic grandis praesaga boni, quod litora nostra,
Sospitet, est praeter solitum festiua caeterua.
Dixit, et vndosis Genitor se reddidit antris,
Opperiens, quos signa notent praenuncia casus.

SCilicet ista boni fuerant praesagia, nostras
Quod laeto rumore hodie compleuerat aures,
Vrbem cum peterem, squamosas vendere praedas:
Numinis arbitrio, Tiberini munere Patris,
Augustaeque Domus, merita fulgere Tiara
SZILIADEM, atque Augusta tibi Sabaria Mysten
Supremum esse datum. Nostris gratissima ripis
Nuncia! Fausta tibi Sabaria! Pannonis ora
Ter iucunda tibi! Quis honos, quae gloria surgit
Iaurino primum electu hoc, Magnaeque **THERESAE**
Iudicio? Illa nouis legeret cum Sedibus aptos
Pontifices, multos animo cunctante volutans,
Qui tantorum operum iacerent fundamina prima,
(Prima etenim sequitur surgens exordia moles)
Iaurini e gremio legit, quem Mitra decoret
Claudia, Mitra loci vel solo illustris honore. (a)

Nam-

(a) Sabariae nomen celebrant: **PLINIVS**, **AVRELIVS VICTOR**,
AMMIANVS, **EGINHARTVS**, et ita celebrant, vt clarissimam olim,
nobilissimamque extitisse Vrbem persuadeant.

Namque haec tantum alias inter caput extulit Vrbes, (b)
Romula dum totum gens sub ditione teneret
Mundum, Delphines quantum, Solatia vulgi,
Tincas exsuperant, quantum Rhombique trilibres,
Percaque Leuciscos, praedam puerilibus hamis,
Vincunt. Dixisses Latii, non Pannonis Urbem,
Saepe refert prisca Thyrsis non inscius aevi.

ARdua surgebant pariter Capitolia, rupis
Aemula Tarpeiae, posuit queis Regia PRISCI
Fundamenta manus: monumentaque, Pergama, Dium
Ab Ioue pulforum Caelo, terrasque colentum
Vrbs ostentabat: sublimibus alta columnis
Tecta insertabant astris fastigia celsa:
Aeriae circum turres, opera alta, minaeque
Saxorum ingentes, eductaque culmina caelo.
Rudera cernis adhuc, priscam testantia famam,
Quaeque hic sparsa vides immania saxa, columnas,
Quae disiecta solo vastam traxere ruinam,
Sabariae veterem signant vestigia fastum.
Nunc tantorum operum (quid non abolere vetustas
Inuidiosa vales?) tristes monumenta ruinae.

GRadii pariter studiis Mauortia terra
Floruit: Hic Legio, quae traxit ab ordine nomen,
Septima, seruabat bellatrix castra statua,
Imperii quae armis fines proferret, & ausus

A 3

Ho-

(b) Sabariam fuisse Pannoniarum Metropolim inde conficitur, quod esset Proconsulum, et Praefidis Pannoniae primae sedes, Regia Imperatorum quorundam, Tribunal denique, et iurisdicundi locus, ut patet e causa S. QVIRINI Sisciae Episcopi, Sabariam ab Sisciae Praefide ablegati, ut hic sententiam exciperet ultimam a Pannoniae primae Praefide, qui tum erat AMANTIVS. MARCVS item HANSIZIVS disertis verbis eam Pannoniarum Metropolim fuisse affirmat Germ. Sacrae T. I. C. XII. Sirmium enim primum aeuo CONSTANTINI M. coepit reliquas Pannoniae Ciuitates splendore antecedere.

Hostiles contra sedem defenderet almam. (c)

CLAVDIVS huc Caesar, qui Urbemque, agrosque Coloni
Excolerent, populum deduxit, iuraque Cuius
Contulit Aufonii. sic nomen Claudiae adhaesit
Urbi, sic Augusta quoque est a Caesare dicta: (d)
Sic, quaecunque tenet deducta Colonia late
Solis vtraque domo, aut gelidum Boream inter, & Austrum
Ornamenta, tenet Sabaria; non tibi cedit
Aelia, non Traiana tibi Vlpia, non tibi, nomen
Cui fecit Treuir, cui Mater dira Neronis.

Hic primos sumsit fasces, et sceptrum SEVERVS,
Et summas orbis cepit moderator habenas. (e)
Hanc gens Romulidum terris magis omnibus vnam
Posthabito coluit Latio, curaque fouebat: (f)
Qualis materna Thymbraeus saepe recedit
Delo, saepe choros patrios, arasque relinquit,
Et claram Tenedum, aut Pataram, Xanthique fluentia
Inuisit; Diuo terris tamen omnibus una
Arridet Rhodus, haec Clario laetissima sedes.

At

(c) Statua haec WOLFGANGVS LAZIVS confirmat Inscripti-
onibus, Sabariae erutis, quas vide in eiusdem Commentariis de Rep.
Rom. in exteris Prouinciis.

(d) PLINIVS Histor. Nat. L. III. C. XXIII. Sabariam vocat Co-
loniam Diui CLAVDII. Extat etiam apud CELLARIVM GOLTZII
et HARDVINI numus sequentibus notatus: COL. SABARIA. CLAV-
DIANA. AVGVSTA.

(e) AVRELIVS VICTOR in SEVERO C. V. *Hoc tempore Ni-
ger Pescennius apud Antiochiam, in Pannonia Sabariae Septimius Seuerus
creantur Augusti.*

(f) AMMIANVS de VALENTINIANO L. XXX. C. XX. *Com-
moda quaerebat hyberna, quae non aliter tam idonea sortiri poterat,
atque apud Sabariam. Praeterea CONSTANTIVM Caesarem Sabariam
prae ceteris dilexisse, atque in deliciis habuisse constat. Magnifice
vero LADISLAVS THVRÖCZI, cum ait: Sabarienses terras Patricius
olim duntaxat asuetas pedibus calcari.*

AT Thyrsis repetens aevi monumenta recentis
 Insuper haec addit (pendemus ab ore loquentis)
 Incola Sabariam (g) tantum haud Romane decoras,
 Sis illustre licet decus illi, ac gloria summa,
 Indigetes quantum Diui, MARTINVS vterque,
 Extollunt Vrbem; seu qui virtute Turonum (h)
 Indeptus Mitram, et factis super aethera notus,
 Additus est astris, cui thurea dona quotannis
 Aris libantur nostris: seu qui minor aevo
 Arua Palaestinae, notis insignia sacris,
 Et tumidi fontes Iordanis adiuerat hospes;
 Inde redux, sacra praecinctus tempora vitta,
 Iura dabat Praeful senis tibi Bracara lustris;
 Longaeus demum, defenso Pastor ouili,
 Diuorum pariter numeros altaribus auxit. (i)
 Vt fluuiis pisces decori sunt, canna paludi,
 Vt salices ripis, et lata populus vmbra,
 Sic hi Sabariae decor ingens, inclyta fama.

Vna

(g) CLAVDIUS PTOLEMAEVS Narrat. Geogr. L. II. C. XXV.
 inter Vrbes superioris Pannoniae a Danubio remotas numerat Saua-
 riam, ac dein Salam, Scarabantiam cum pluribus aliis. Sabariam au-
 tem etiam Sauariam dictam fuisse, patet ex inscriptione sequenti,
 quae ibidem in gradibus marmoreis Templi Capitularis marmori porphy-
 retico incisa extare fertur: C. CAESARI. ERNAE. O. AVG. IC.
 DAL. IO. MAX. ET OESTAIS. O. S. V. PANIRI. AVGV. SA-
 CER EX COLONIA SAVARIA.

(h) D. MARTINVS, Turonensium postea Antistes, Sabariae
 editus anno reparatae salutis CCC. XVI. Ita SAMVEL TIMON, et
 alii domestici iuxta, ac externi Scriptores.

(i) Meminerunt MARTINI Bracarenfis, itidem Sabariae nati,
 S. GREGORIUS TVRONENSIS, CAESAR BARONIVS ad an-
 num DCC. LX. HENRICVS SPONDANVS, SAMVEL TIMON
 in Imagine Antiquae Hungariae, et PAVLVS IOSEPHVS de RIEG-
 GER Iurisprudentiae Eccles. Parte II.

V Na sacri deerat Sedes Antistitis Vrbi
 Cetera honoratae; splendorem accersere tantum
 Sabariae iam olim molitus CAROLVS ille, (k)
 Franciadum stirpis Caesar, cognomine Magnus;
 Atque vbi commeritis Auarum colla efferat vinclis
 Constrinxit, positoque repressit limite gentem,
 Talia corde pius versabat; Patria cura
 Torquebat natum pariter, cui summa regendi
 Obtigit Imperii. Sed enim conamina tanta
 Prisca superstitio penitus defixa fefellit,
 Gensque ferox ritus veteris commenta resumfit:
 Vt fera, quae nuper montes amisit auitos,
 Notarumque exul siluarum, carcere caeco
 Clauditur, inuisos quaerit perrumpere clathros,
 Asuetosque petit saltus, asuetaque lustra.
 Scilicet Imperium felix ea cura manebat
 THERESAE, Huic Diuum donis ea gloria cessit.

T Antae igitur Sedi qui lectus Praeful, et omnes
 Intra consilium vicit, sensumque legentis,
 Hic animum rara ornatus virtute coruscet,
 Multigenoque micet late splendore refulgens.
 Et vero Hunc virtus, ingens et splendor honestat:
 Iam Iuuenem Aufonidum stupuit regnator aquarum
 Tibris, praestanti steterant virtute Iuuentae
 Cum Patre Naiades defixae. Venerat Urbem,
 Quae septemgeminis de collibus imperat orbi,

Se-

(k) Ita MELCHIOR INCHOFFER in praeuio Chronico. Quin
 multo ante hanc aetatem extitisse Episcopatum Sabariensem, vti et
 Scarabantiensem asserit MARTINVS SZENTIVÁNYI in Continuat.
 Differ. Paralip. Rerum Memorab. Hungariae. Idem WOLFGANGVS
 LAZIVS sentit, et MARCVS HANSIZIVS, dum ait: Fertur et
 Episcopatus Sabariensis loco Pannoniae superioris principe. Scarabantiensis
 non longe a Sabaria. In Coroll. ad Germ. sacram Tom. I. Cor IV.

Sedes Pontificum veneranda; huc dia sacrarum
Cognitio rerum, subtili mente tenenda,
Pellexit Iuuenem, studiique immensa cupido,
Vastique Ingenii solers industria cunctis
Praetulit, ad tantam qui confluxere palaestram,
Et quibus idem ardor summo contendere nisu
Propositam ad palmam, doctarum et frontium honores.
Iam tum certantem, sacundaque pectoris arma
Promentem arrectis animis stupuere Lycea:
Inoum iam tum cantando Palaemona vicit,
Vicit Diuino modulantem Protea cantu.

AT retulit fructus, et munera digna labore,
Dum docta ornarunt viridanti tempora musco
Nymphae, coccineamque humeris gestare lacernam
Emeritis dederant, ipsae quam murice concha
Imbuerant, tyrios doctae cognoscere succos:
Grataturque suis Tibris se aluisse Clientem
Tantum vndis, post pauca futurum tempora, paruis
Qui mutet donis Natarum insigne biuertext.
Mox patrias repetenti exacto tempore terras
Vota facit: sospes natalia tangat vt arua,
Sitque diu sospes, namque a Se cetera sumet,
Egregiisque feret nomen super aethera factis.
Addit, sic fatus, monumentum, et pignus amoris,
Ostrea muricibus distincta, albisque lapillis,
Et conchas, nec non vasto quaesita profundo,
Atque euulsa imis rubicunda coralia faxis.

Sospes vbi patrias tandem remeauerat oras,
Protinus emicuit suppar sibi naeta theatrum
Virtus, per varios quam mox spectata labores:
Effulsere Deae comites, Pietasque, Fidesque,
Priscaque Relligio, placidoque Modestia vultu,
Laetaque Maestas frontis, Prudentia rerum,

Fuci expers animi probitas, et pectus apertum.
Nempe suos animo iam tum superauerat annos,
Iam tum canities mentis, iam magna loquendi
Pondera, et attonitas aures quae suada teneret,
Clara dabant documenta, cui Mens tanta gerendae
Par moli, valeat quae rerum pondera ferre.

T Ale rudimentum quae dein venientibus annis
Praestiterit, piscator ego si dicere coner,
Aequoreae coner guttas edicere Tethis,
Aut quam diuersae vasto sub gurgite ludant
Vndicolae gentes, quos proferat Hybla colores,
Pascat Hymettus apes; series tam densa resultat
Gestarum rerum, laudumque immensa propages.
Sed nec opus dici, quae adamante potentius ipso
Fixa haerent, complentque vagis sermonibus aures:
Ante leues piscis torquebit in aethere pinnas,
Aut rapidis aquilae fulcabunt flumina pennis,
Ante hiemes stringent Nilum, perque aequora cerui
Errabunt, glacieque niger damnabitur Afer,
Quam facta haec nostro possint discedere sensu,
Immemoresque animos ingrata obliuia condant.
Adde, quod eximias inuisum audire modestis,
Quas merito ferrent facta ob praestantia laudes;
Has alii captent, alii praeconia famae
Aure bibant cupida, meruisse his vna voluptas;
Nec tam illos veniens de magnis gloria rebus,
Virtus quam ipsa urget sublimia quaeque patrare.

Q Vid quod? vindicibus summis se gloria tollat
SZILIADAE, summaque probet se teste **THERESA**
Hinc, atque hinc Magno, qui nobis sacra procurat,
ZICHIADAE? quorum iusta quae lance probantur,
Magna, et Magnorum sunt certe facta Virorum.
Atqui haec ambo probant, dignisque extollere donis

Certant. ZICHIADÉ non defit Iudice merces
Officiis; Huius minime Regale fauori
Cedit Iudicium; cumulant concordibus ambo
Muneribus magna exactos cum laude labores:
Huic, velut excitus lentandis nauita tonsis,
Eligitur lateri custos, qui hinc ardua prorae
Iuncta opera subeat, tempestatesque triumphans
Aduersas, magnam focia regat arte triremem;
Assiduo postquam pernouit Dorida cursu,
Ardua supremi sumit moderamina clauī
Auspiciis Augusta tuis, Superumque fauore.

Iam si de factis res diuinare futuras
Iure queas, quamuis exhausto grandius instet,
Ceruicesque premat pondus, Spes quam tibi certa,
Quam constans, quam ingens, vana nec imagine rerum
Nixa oritur felix Sabaria Praefule tanto!
Scilicet Adriacum velis felicibus aequor
Decurret, classē Euxinis qui duxit in vndis:
Vincet, et admissos superabit in Elide currus,
Vitabit Victor Circensi in puluere metas,
Flectere quadrupedes in campo doctus aperto,
Doctus et effusis auras praeuertere habenis.

Talibus auguriis de tanto Praefide rerum
Gaudia iam pascas licet, haec, maioraque rebus
Polliceare tuis, spes Ille, optataque vincet.
Scitus Hic aequoreos illudere nauita fluctus,
Nequaquam validos Austros, Boreamque minantem,
Aut vires metuet Zephyrique, Eurique proteruas:
Quamlibet aduersi veniant in carbasa venti,
Aduersi nil his venti, nil aequoris ira,
Nil poterunt saeui scyllae latrantis hiatus:
Gnarus et implentes, qua spirent, lintea venti,
Hinc magna Magnus moderabitur arte carinam,

Auspiciisque Eius litus victricia rostra
Optatum tangent, grataque fruuntur arena.

Hic decus antiquum, maiestatisque Latinae
Amisfos referet tanto post tempore cultus,
Queis reliquas supra quondam se se extulit Vrbes
Sabaria, ostentans nunc fortis parua prioris
Munera, mox veterem reddi visura decorem.
Quae modo tecta iacent, caelo sublimia surgent,
Obsita frons hilari, squallor mutabitur auro;
Quodque tegit nunc herba solum, iam marmora sternent,
Marmora, quae Pariis, Lybicisque petuntur ab oris;
Hinc caesae stabunt Numidarum e rupe columnae,
Quales magnifico Vrbs gremio iam Augusta tenebat,
Quas et adhuc Latii seruat, grauiumque Quiritum
Reliquias, veteris vestigia clara nitoris: (1)
Illinc priscorum spirantia signa Sophorum,
Mentorea fabricata manu, digitisque Myronis,
Ordine porticibus stabunt digesta superbis.
At pro delubris Venerique, Iouique sacratiss,
Quae Latii posuere opibus fulgentia, et auro,
Religiosa Deo solido de marmore Templa
Assurgent, donis opulenta, et diuite censu:
Hic Templa, et Templis opulenta altaria ponet,
Addet et egregios operum, artificumque labores.

Hic, quae longa dies, atque insidiosa vetustas
Tot veterum monumenta Patrum depressa sub alta
Abdiderat terra, et caecis damnauerat vmbris,

Vif-

---

(1) Praegrandes Sabariae Columnas, et arcus triumphales, quorum fragmenta quaedam adhuc in ruinis extant, a CONSTANTIO Caesare erectos esse opinatur LAZIVS; nam AMMIANVS auctor est: Principem hunc triumphales arcus ex clade Prouinciarum sumtibus magnis fuscitasse in Galliis, atque Pannoniis, titulis gestorum affixis.

Viscera rimando terrae, tenebrisque remotis,
 Proferet ex altis in lucem eduſta ruinis.
 Proferet e tumulis antiqui moris amator,
 Rara vetuſtatis cimelia, ſalua tot annis,
 Funereas urnas, queis poſt crepitantia buſta,
 Et lacrimas pia turba dabat, tepidasque ſauillas
 Intulit, inſcriptisque notis mandauit arenae;
 Quae licet inieſtae condantur pondere terrae,
 Non tamen horreſcunt noctes ſine luce, diesque,
 Aeterno tenebras ſed trifies vincit, et umbras
 Viua lucerna foco, lumenque coruſca miniſtrat:
 Quales Appiades, poſitis aluere ſepulcris,
 Flaminiaeque viae aeterno fulgore Cleanthas,
 Plurima vbi ſacrata extinctis funeris ara:
 Qualia et exhibuit iam olim Sabaria tellus
 Priſcorum concluſa ſinu monumenta Quiritum,
 Siue alias, (m) ſeu cum Peligni Vatis, in oras
 Aeti Sarmaticas, miſeranda hic oſſa reperta, (n)
 Oſſa notis ſignata, eleganti et marmore clauſa,
 Et bene compoſiti cineres, queis mitius aruum
 Cum Getico oraret, tumulum hic inuenit amicum.

Sic, quaecunque latent, ima tellure repoſta,
 Aethereas caeli prodibunt cuncta ſub auras;
 Quidquid edax reliqui ſeculis venientibus aetas

B 3

Fe-

(m) Refert LAZIVS, vas quoddam fictile mirae artis repertum, in quo ardens in humore quodam ſcintilla viſebatur. Auctor vero Topographiae L. III. C. IV. plures hic loci in ſubterraneis cryptis lucernas perpetuas effoſſas ait, quae tamen vbi in recentiorem auram productae, vti et LAZII ſcintilla, illico extinctae ſunt.

(n) Non ago hic Criticum, ſed auctoritatem ſequor CASPARIS BRVſCHII, et WOLFGANGI LAZII, atque huius potiſſimum, Viri literis graecis, latinisque eruditi, ac antiquitatis notitia egregie inſtruſti, Bibliothecarii olim FERDINANDI I. Conſiliarii, et Hiſtorici Caſarei. Videatur de inſignibus Viri literatiſſimi monumentis HANERVſ.

Fecerat, antiquum marmor, raramque monetam,
Omnigenaeque fidem factura Numismata certam
Historiae, lapsique celebra temporis acta,
Et Regum vultus signantia proferet aera,
Atque his Sabariae, patriaeque augebit honores,
Propagans vtriusque suo cum nomine famam.

CEtera quid memorem, merito Sabaria rebus
Quae sperare tuis hoc Praesule gaudia possis?
Quaeque tibi spondet doctae Facundia linguae,
Et vigor Ingenii, factumque ad grandia pectus,
Relligionis amor, solers Prudentia ab usu
Surgens multiplici, et rebus Mens apta gerendis.
Illius auspiciis, studio, vigilique labore
Quas clades feret Impietas? remeare coacta
Taenarias sedes socia cum comparé, multis
Quam plagis fractam vetus in certamine tanto
Conficiet Pugil, et non vno conteret ictu.
Excedent Erebi pestes: iniuria recti
Contemtrix, fugo hostilem Fraus oblita frontem,
Et scelerum prima inuentrix, et causa Cupido,
Et mala Mens culpa pallens horrore, sui que:
Inque vicem dextras iunget, tectae inscia fraudis
Aurea Simplicitas, astuque inuita nocere
Incorrupta Fides, Sacri Reuerentia iuris,
Et secura Quies, et non turbanda Voluptas.

Igribus Ille potest rabidis auferre furores,
Ille potest ceruaeque leonem, agnisque cruentum
Ore lupum, et miluo pavidam iunxisse columbam,
Et filicum sermone potest mollire rigorem.
Audiat Hunc Ithacus, cum Troia foedera panget,
Audiat Hunc Priamus, Nati non funera flebit;
Audiat et quisquis sermonis mella politi,
Deferet Orpheos blanda testudine cantus,
Voceque Threicia, dicet, vox suauior ista:

Nimirum fontis placidi, vel nectaris instar
Dulcis honorato manat sonus ore loquentis,
Ambrosiusque lepor, praelargaque copia fandi.

Dulce sonat lenis crepitantis sibilus Austri,
Frondeutes medius per saltus, dulce canoris
Alitibus silvae resonant, virgulta cicadis;
Dulce quoque Halcyonum questus, vel gramine ripae
Propter aquam argutum niuei modulamen oloris:
Dulcius ast Huius resonat Facundia suadae,
Siue pio attentam turbam sermone moratur,
Seu quos consilio, monitisque impertit amicis,
Aut fera corda, trucesque animos mansuescere dictis
Cogit melliferis, aut fert solatia moestis:
Da mihi Pelidem, Pelidis pectora flectet,
Et rigidos faciet decedere corde furores:
Da tumidum, tumidoque tumor depulsus abibit,
Et feritas labris, truculentaque verba resident.

Nec mihi quis famam celebret sapientis Vlyssæi,
Aut si quod maius vetus effert Graecia nomen;
Hunc videas, nec iam tantum tibi nomen Vlysses,
Nec tantum, si quod maius monumenta celebrant
Graia, canuntque Viri victuro carmine nomen.

Quos dederant orbi sacratos secula prisca
Patres, magna horum sectabitur acta Virorum,
Et Borromaei, Magni et pia gesta Salesi,
Aut qui fulminibus linguae, et caelestibus armis
Terribiles, superos contra impia bella mouentes
Exsciderant Erebi partus, furialia monstra;
Et quaecunque illos dispersae ad sidera tollunt
Virtutes, Candor, Pietas, Sapientia, Zelus,
Has Praeful nexu felici iungere perget.

O Piscatores, faustum piscatibus omen
Hoc vestris! nassae felices, retia fausta,

Ip-

Ipsa quibus praedas mittent laeta aequora , et vdi
Sponte sua venient captiui ad lina natantes !
Nunquam caeruleis hamus mergetur in vndis ,
Quin molles Vobis ferat alto a gurgite praedas ,
Nec frustra calamos , nodosaque lina sub vndas
Mittetis , multa quin semper branchia onusti
Squamigerum cumulos viridi exponetis in vlua.

Ipsae fretis aptus Praesul , piscatibus aptus ,
Ac versare hamos , et retia soluere in aequor
Illius exemplo doctus , qui litora longe
Curua secans , media socios sibi legit in acta ,
Et placidis sinuosa fretis iactare parantes
Retia , vexatas aut iam sarcire fagenas
Sollicitos , alias ad curas ore vocauit
Diuino , atque alios piscatus iussit inire.

Optima texendis Hic Vobis vimina nassis
Prospiciet , iuncos , densasque per auia myrtos ;
Hic tenui vosnectere arundine lina docebit ,
Et Labyrinthaeos fabricare in vimine flexus ,
Atque audis gratas posuisse natantibus escas ,
Queis suaue illectae mentes , felicibus hamis
Illaqueent semet , pedicisque salubribus vltro
Indutae , secura velint ad litora duci.

Spirabunt lenes aerae , Zephyrique secundi ,
Et tranquilla leui crispabunt caerulea flabro ,
Dum cymba inuecti , notas per marmora iactis
Retibus , aut longa capietis arundine squamas.
Nam procul horrifoni tranquillo ex aethere nimbi
Semper erunt , rigidique procul , qui flumina turbent
Pacata , infano stridentes turbine Cori :
Aut tantum validas venti curabitis iras ,
Quantum vel Delphin numerum , vel litora fluctus.

Ite

ITe Viri, quoniam placidum piscatibus aequor,
Et summae Zephyris perflantur leniter undae,
Purpureoque fauet suffusum lumine caelum,
Ite alacres, laetique cauas deducite lintres,
Et piscosa leues demittite retia in vndas,
Fluminis aut solito tractu pendentibus hamis
Fallite, et aequoreas ad litora vertite gentes.

Nunc vero, quoniam Vobis haec propria dona,
O Piscatores! accurrite litore ab omni,
Et date festiuos plausus, et conscia signa
Laetitiae: puppes laetis ornate corollis,
Inque chori speciem lusus agitate per vndas,
Nunc celeri lembo hos canis in fluctibus orbes,
Nunc illos explete, aliosque retexite gyros
Cursibus alternis: quales per stagna profundi
Exercent lusus pandi Delphines, in orbem
Dum verrunt fluctus caudis, certantque natando,
Atque agili se se tollunt super aequora saltu.
Arguto interea modulamine personet aether,
Et socio circum responsent litora cantu;
Nomina SZILIADAE ripae, fontesque, lacusque,
Riparumque decus, cannae, frondesque salignae
Ingeminant, plausasque iterent repetita per vndas.

AT Vos caeruleae, fluuialia Numina, Nymphae,
Huc celeres antris humentibus vsque venite,
Virgineo et niueos decerpite pollice flores,
Floribus et pictum, Diuae, replete canistrum;
Pars hinc ferta parent, Caput ornatura sacratum,
Pars muscum, et vernos per litora spargat odores:
Vestros interea referant caua litora cantus,
Et festas voces, et ouantia murmura reddant.

AT Te, Iaurini tumidus qui moenia lambis,
Glauce Ister, tua cum cernas praefagia fausto

Compleri euentu, solito maioribus vndas
Voluere vorticibus, magnoque assurgere alumno,
Laetitiaque tumere decet, quin saltibus inde
Hercyniis, ubi perpetuas acclinis in vrna
Fundis aquas, populos qua centum, et moenia centum
Alluis, Euxinum septemplice flumine pontum
Dum subeas, vndis te laetis conuenit ire,
Dicere festiuas, et gurgite tollere voces,
Indigenasque omnes fluuios, quicunque suberrant
Hungariae campis, hilari complere triumpho:
Irrumpens pontum, Neptunia Numina, Glaucos,
Tritonesque doce tua gaudia; Turba sonora
Per freta pisce sedens, celerique inuecta natatu,
Voce sonum cieat, conchas infletque marinas,
Atque per Eoae vastissima caerula currat,
Hesperiaeque plagae, meritosque loquatur honores
Praefulis, et famam geminos extendat ad axes:
Percussa interea vocalis murmure conchae
Saxa sonum reddant, geminent plausum antra, specusque,
Et rupes muscosae, omnisque a vertice pontus.

Tantis laetitiae signis Sabaria iunge
Plausus ipsa tuos, clarosque imitata triumphos
Laetitia, fremituque, alacri conamine pompas
Institue: En Magno, qui pristina secla reducat,
Abstergatque tibi squallorem, Praefule gaudes,
Praefule, quo puppim moderante feraris in altum
Indomiti victrix pelagi, Boreaeque furentis,
Quique tibi, pleno seruat quae copia cornu,
Munera, deliciasque feret, cumulosque bonorum;
Praefule, qui innumeras amplo sub pectore dotes,
Magnanimo gestat dignas Antistite, dignas
Tam celebri Mitra, tam clarae culmine Sedis.

ET video mira insuetae spectacula pompae,
Quae late ingentem populi testantur amorem:

Tota Vrbis facies in morem ornata theatri:
Ordine dispositi longo per lata viarum
Augusti surgunt contextis molibus arcus:
Vi populi video latas vndare plateas,
Tecta latere, viasque: vt magnum farris aceruum
Cum populant nigro formicae examine, densae
Agglomerant se se, celeres redeuntque, meantque,
Iamque sibi occurrunt, se praepediuntque vicissim,
Herbosi nigrant calles, feruentque labore.

Effusos domibus video Iuuenesque, senesque:
Illos exultans iucundo agit agmine Pallas;
His quanquam inualidis redeunt in corpora vires,
Insolitusque vigor diffunditur ore senili:
Omnibus est vsus vitae iam dulcior, aetas
Ipsa etiam grauior non urget pondere iniquo.

Relligio longo procedens ordine, densos
Consequitur permixta globos, et maxima toto
Gaudia testatur vultu; plausuque triumphat.

Aera corusca fremunt, festisque tonitribus Vrbis
Applaudunt orae, duplicant vocalia laetos
Templorum aera sonos, lituique, tubaeque canora
Murmura dant passim, ferit aurea sidera clangor.

Ipse etiam crispo contactus gramine colla
Arabo, et vmbrosa velatus arundine crines,
Qua fluitat, (o) fluctus plaudenti gurgite voluit,
Grataturque Illi se vndis famulantibus ire,
Quem praeterlabens, socias vbi copulat Istro
Lymphas, Officiis venerari rite solebat.

C 2

At-

(o) Arabo in Stiria ortus, labitur per Comitatum Castriferrei. Inde Soproniensi affusus, fluit per Comitatum Iaurinensem, vbi sub ipsis Vrbis propugnaculis subit Danubium. MATH. BEL. in Compendio Hungariae Geographico.

ATque triumphali dum feruent omnia pompa,
Hae populi voces, haec sunt pia vota precantum:
Viuat Cumaeos felix Antistes in annos,
Atque suos nostris, per eum quos prosperi agemus,
Augeat ex annis: sospes, longumque superstes,
Quem torquere subit, clauum virtute gubernet:
Sic vbi, quod debet nobis, impleuerit aeuum,
Sidereas ineat sedes, donatus Olympo.

AT Tu litoream, Praeful, ne sperne Camoenam,
Quam Tibi piscator viridi proiectus in acta
Concinuit, plausus audus praeiisse futuros:
Nec spernes, Tua nec patitur Clementia sperni
Munus vel paruum, sed amanti corde profectum.

Carmine donamus Neptunum, carmine Dorin,
Aequoreosque Deos, grati solennia sacra
Illis dum ferimus, solitosque nouamus honores;
Carmine, digna Virum cantari facta, per vndas,
Litoraue, et scopulos celebramus; carmine nostro
Litoraue, et scopuli, vastusque resultat Olympus;
Dulcibus et modulis saliant per flumina pisces,
Et festas vna pergunt agitare choreas.

Quin etiam, si nostra Tibi munuscula cordi,
Barbatos Mullos, vbi crastina fulserit Eos,
Anguillasque feram, Rhombos, Trutasque rubentes,
Amnigenasque inter pisces, gratissima mensis
Dona, addam Percas, et sparsa desuper alga,
Vimineos inter calathos Tibi munera ducam.

Sed iam surgamus, pueri, nox humida venit,
Et madidos tempus componere in orbe rudentes,
Raraque per longos expandere retia remos.

